

האם בריאות לקויה בגיל המבוגר משמע איכות חיים ירודה? לא בהכרח

ד"ר גלית סגל | ד"ר פביאן הרשקוביץ | ד"ר רוני שנקר | ישי קום | אורית שחר | עידית וולף
אחינועם בן-עקיבא | יהודית צמיר | ד"ר אפרת ווקסלר | ד"ר דב אלבוקרק

רקע

לבין בריאות, כפי שמשוקף במדד שבריריות אלקטרוני, המוטמע כיום במערכות מאוחדות. מדד השבריריות הינו מדד הוליסטי המונה ליקויים בתיק הרפואי ומסווג את האוכלוסייה ל-4 רמות: איתנים, קדם - שבריריים, שבריריים ומורכבים.

מחקרים מצביעים על קשר חזק בין בריאות לבין איכות חיים, אך ניתן לזהות במחקרים אלו הטיות מתודולוגיות, לדוגמה כאשר גם איכות החיים וגם מצב הבריאות נמדדים על-פי דיווח עצמי. המחקר הנוכחי בוחן את הקשר בין איכות חיים מדווחת בקרב וותיקים (+65)

מטרות המחקר

- לאפיין את הקשר בין שבריריות אובייקטיבית לבין איכות חיים סובייקטיבית באוכלוסייה המבוגרת, ולבחון את תפקידה של תפיסת הבריאות כמנגנון מתווך בקשר זה
- לזהות נושאים מרכזיים המשפיעים על תפיסת הבריאות ועל איכות חיים כבסיס להתערבות

שיטת מחקר

- ננקטה גישה מחקרית המשלבת מרכיבים כמותניים ואיכותניים:
- כמותני - בוצע סקר אינטרנטי להערכת איכות חיים (CASP-12) אשר הופץ בקרב 10,000 וותיקים.
- איכותני - בוצעו 30 ראיונות טלפוניים להבנת המשמעות של איכות חיים בקרב וותיקים שבריריים

ממצאים

אוכלוסיית המחקר כללה 1,340 משתתפים (שיעור היענות 13.4%), מתוכם 50% נשים, חציון גיל 76 שנים, ו-16% מעל גיל 85. למרות ש 76% מהמשתתפים סווגו ברמות שבריריות גבוהות, רק 23% דיווחו על איכות חיים נמוכה.

ניתוחי הקשרים הצביעו על:

- קשר חלש בין שבריריות אובייקטיבית לבין איכות חיים מדווחת ($r = -0.369^{**}$) לעומת קשר חזק בין תפיסת

בריאות סובייקטיבית לבין איכות חיים ($r = -0.646^{**}$)

■ תפיסת הבריאות מתווכת באופן מלא את הקשר בין

שבריריות לאיכות חיים

- הממצאים האיכותניים הדגישו את חשיבותם של חשיבה חיובית, קשרים חברתיים, ופעילות משמעותית כחלק מהגורמים המשפיעים על איכות החיים.

מסקנות והמלצות

- ממצאי המחקר מדגישים כי תפיסת הבריאות הסובייקטיבית משפיעה יותר על איכות החיים מאשר מצב השבריריות האובייקטיבי. הבנה זו מצביעה על הצורך לפתח ולהטמיע אסטרטגיות התערבות בגישה טיפולית הוליסטית הכוללת מרכיבים של:
- שינוי בתפיסת המחלה וחיזוק חוסן נפשי
- טיפוח משמעות אישית וחיזוק קשרים חברתיים ומערכות תמיכה